

so 4. novembra začeli pouk. Kakor piše nemški graški „Tagblatt“, obiskuje šolo 140 otrok. Koliko je med temi res pristnih nemških otrok, tega imenovani list — iz previdnosti — ne pove!

Goriške vesti.

—g— **Zabavni pevski večer v Gorici.**
Po preteku dveh let smo se zopet sešli stari sošolci. Človeku je lahko pri srcu, ko je zopet med kolegi. Po dokončanih izpitih je bil takozvan pevski in zabavni večer. Na tem večeru je bilo tudi nekaj povabljenih družin. Ta večer smo imeli na razpolago goriški zborček, ki nam je zapel par prav krasnih pesmi. Izvedle so se tudi najtežje točke z labkoto. Seveda tu gre vsa čast gospodu kapelniku, ki dobro napreduje s svojim zborom. Veselilo nas je, ko smo videli, kaka lepa disciplina vlada med pevci. Ne bom razpravljaj vso stvar na dolgo in široko, temveč le o večjih vlogah hočem malo razpravljati. Pela se je pesem. Na dan (J. Aljaž), ki se je krasno izvedla. Baritonisti solo je pel R. Mate. Svojo vlogo je krasno izvedel. Nadalje se je pela ona priljubljena pesmica „Oblaček“. Tu se je pokazal zbor, kaj zna. Peli so točno in lepo. Slišali smo tudi pesem našega mladega komponista Prelovca „Jaz bi rad rdečih rož“, kjer se je zopet izkazal naš baritonist. Pel je s takim občutkom, da ga je bilo veseli poslušati. Nato je nastopil kvartet s pesmo „V sladkih sanjah“. Tu smo videli in slišali glavne moči v zboru, ki so pokazale, da so zmogne marsikaj izvesti. Nato sta nastopala solista. Tenorist Tone Adamič je pel Devov „Vzdih“. Njegov mili mehki glas nam je jako ugajal. Za njim je prišel na vrsto Ipvavčev samospjev „Ciganka Marija“, ki ga je proizvajal baritonist R. Maté. Njegov poln glas v nižini in višini je perfekten. Izraz pesmi nam je pokazal solist že na obrazu. Pel je, kakor bi imel v resnici kako ciganko pred seboj, ki ji toži, da je vsemu kriva njena lepota. Žel je burne aplavze. „Ciganko Marijo“ nam je pa moral dvakrat zapeti, ker je občinstvu jako, ugajala. Kar poje, poje z občutkom, Sploh bi pa s svojim močnim in lepim baritonom zadovoljil marsikatero dvorano ali gledališče, zakar je kakor rojen, ker ima tudi lepo mimiko in gibčno kretanje. Tudi za zabavo je skrbel. Zapel nam je „Jokajočo kandidatino na oknu“. Tu je bilo polno smeha. Želeli bi ga še večkrat kje slišati. Naj se zopet kaj kmalu oglasi na kakem odru. — Po končanem vspredu je zapel zbor še par pesmi na odru izven vzporeda in na to so peli pri mizi. Okolo polnoči smo se malo zavrteli in tako nam je večer minul. Goriški zbor bi pa prosili, naj kaj kmalu kje zapoje. Še enkrat pa kličem kapelo niku in vsem pevcem: Hvala Vam za lep-petje!

Tržaške vesti.

—t— **Slovenščina na tržaških državah šolah.** Zadnje dni so razni listi zaradi nejasnih informacij pisali o tej stvari tako, da bi človek mislil, da imamo Slovenci v Trstu zaznoma posebnosti v tej zadevi, a stvar je čisto taka, kakor sploh vse naše šolske zadeve, namreč bedna. — V Trstu imamo tri državne elementarne šole: 1. deško in dekliško v ulici Fontana, 2. dekliško ljudsko in meščansko šolo v ulici S. Giorgio in 3. deško ljudsko in meščansko šolo v ulici Annunziata; vse skupaj imajo do 80 razredov. Po letnem poročilu za 1909/10 je dobra tretjina vseh učencev in učenek slovenske narodnosti. Ni torej nikake koncesija, če na teh šolah uče tudi slovenščino, in res ta predmet uče že od leta 1875. V prejšnjih letih so ta predmet, ki je neobvezen — materin jezik neobvezen predmet! učitelji poleg razrednega pouka oni učitelji, ki so kot Slovenci bili sposobni za ta pouk. Pred 12 ali 10 leti so celo še v razpisih učnih mest na teh šolah zahtevali včasih izpit iz slovensčine in v tisti dobi sta bila imenovana dva učitelja (Schlenz in Vrščaj) z obveznostjo, učiti po potrebi slovenščino. Ko je pa nemški naval na Trst postal močnejši, so nemški vladni pedagogi prišli do prepričanja, da trpi nemški značaj teh šol, ako delujejo na njih Slovenci kot razredni učitelji, in ko je bil Kočevčev Schlenz imenovan ravnateljem v Tridentu, so njegovo mesto pač razpisali z zahtevo slovenskega izpiti, a na to mesto imenovanemu učitelju (T. Čampa) niso dali obveznosti, učiti slovensčine, da si je ministrstvo v razpisu to zahtevalo. Gospoda so se pač bali, da bi bilo sčasoma treba več takih „utrakvističnih“ učiteljev, ki bi ne le bili v sramoto „nemški“ šoli (ki pa ima le 15% nemških otrok, zakaj drugi so Lahji in Slovenci), ampak bi tudi zavzeli mesto, ki bi ga moral po avstrijsko-nemški logiki dobiti kak trd Nemeec. Zato so začeli nastavljeni slovenske učitelje le za slovenščino, ki uče sicer na celi šoli, a kot učitelji neobveznega predmeta nimajo nikake veljave pri konferencah (šolski in učni red ima o tem natančna določila) ta zavod tudi ni v nevarnosti, da bi tak slovenski učitelj kot razrednik kdaj prišel v položaj, obsoditi narobe pedagogiko, teh šol. Sicer imajo te šole doslej le enega takih učiteljev (E. Čeh), a s 1. januarjem 1911. nastopi službo že imenovani Betriani in mesto podučiteljske na dekliški ljudski in meščanski šoli je bilo razpisano do 30. novembra ter se ima tudi 1. januarja 1911. spo-

polniti. Tako bodo te šole imele tri učne osebe za neobligaten pouk v slovenščini (ki se ga, žal, vsi slovenski otroci ne udeležujejo) poleg razrednika Vrščaja, kateremu je poverjen razven pouka slovensčine tudi razred, dokler ga kam ne spravijo, da bo potem njegovo mesto zasedel trd Nemeec, kakor se je to zgodilo ob upokojitvi št. Čampe. V sedanjih razmerah moramo biti tržaški Slovenci s tem zadovoljni, ker drugega ne dobimo. Da bi se na teh šolah postopalo pametno, t. j. da bi imenovali take učitelje, ki razumejo jezike večine učencev, t. j. laški in slovenski, ter se proglasil pouk v slovenščini za Slovence in v laščini za Lahe obligatnim; na to ni misliti, ker so Nemeem te šole glavno sredstvo germanizacije Trsta in Primorja sploh (razmere v Pulju, Opatiji in Gorici so še slabše). Škoda, da Lahji nočejo spoznati te nevarnosti, nasprotno, kar tlačijo svoje otroke v te šole, vlada pa ob takih razmerah brez skrbi zahteva za najneznatnejše službe v Trstu znanje nemščine. — Zakaj se pa učni osebi Betriani in ona podučiteljica nista imenovali že v začetku tekočega šolskega leta, ko je bila potreba vendar že prej evidentna, to vedo le vladni krogi, ki so hoteli s tem 4 mesečno plačo (1316 K za oba) prihraniti menda za — dregnothe. Fakt je, da se zaradi tega na deški šoli v ulici Annunziata pouk v slovenščini ni začel septembra, ampak se bo šele ta teden (s pomožnimi učitelji), na dekliški šoli v ulici S. Giorgio pa uče tako, da mnogo deklic ne pohaja pouka, ker je urnik neprimeren in lokal (za deklice iz okolice južnega kolodvora) preveč oddaljen, zakaj te deklice imajo ves drug pouk v ulici Fontana, k slovensčini bi pa morale pohajati v pol ure oddaljeno ulico S. Giorgio.

Splošni vestnik.

Za Miklavža priporočamo staršem, da obdarujejo svoje pridne otroke z mladinskimi spisi, ki jih je izdalo Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta.

Listnica uredništva.

Več dopisov, zlasti več naznanil o raznih priredbah, zborovanjih itd. prejemanjo večkrat tako pozno (celo ob petkih), da nam jih v dotični številki ni mogoče več priobčiti, ker je list že dotiskan. Prosimo vse tiste, ki nam pošljejo take dopise, naj store to v lastnem interesu takoj začetkom tedna. S čelna strani je razvidno, da je uredništvo našega lista v Idriji, in sicer že osmo leto. Upamo, da nam ne bo treba na to nikogar več opozarjati.

51—46

Kdor ve razločiti dober likér od slabega, hoče imeti

želodčni likér

Po slabem pitju Si bolan, Od tega boš Vesel, močan!

„FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Postavno varovano.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma sestra, stara mati, tatiča in teta, gospa

Marija Drašček, posestnica in gostilničarka

danes dne 26. t. m. ob 1/2 11. uri dopoldne po kratki mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče, v 76. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Nepozabno rajniko priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1910.

Žalujoča rodbina.

Fr. Burger

Spodnja Šiška pri Ljubljani
parotovarna lesnih izdelkov in vseh v mizarsko stroko spadajočih del.

Špecialnost: 26—14

Šolske klopi

najnovejših modelov in vse druge šolske oprave.

Izvršitev solidna, vestna in natančna. Cene nizke.

Knjigoveznica
Anton Janežič
Ljubljana
Florijanska ulica 14
se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del. 24—1
Pri večjih naročilih 10% popusta.

Ivan Soklič
v Ljubljani
Pod Trančo štev. 2
priporoča cenj. občinstvu svojo veliko in bogato zalogo 12—12
klobukov, slamnikov, čepic, peres itd.
vse po najnižjih cenah.

I. Buzzolini Najfinejša in vedno sveža zaloga gnati, salam, raznih vrst klobas i. t. d.
delikatesna trgovina, Izdelovalnica kranjskih klobas. 12—9
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Namesto vsakega drugega obvestila.
Marija Ganglova, rojena Štuparjeva,
je v sredo, dne 30. t. m., po dela in trpljenja polnem življenju umrla. Pogrebni izprevod se vrši v četrtek, dne 1. decembra, popoldan ob 2. uri iz domače hiše na pokopališče pri Sv. Roku.
Najblažjemu srcu — najblažji spomin!
V Metliki, dne 30. novembra 1910.
Vilma Predaličeva, roj. Ganglova, Engelbert Gangl, hči. sin.
Rado Predalič, zet. Jakobina Ganglova, roj. Tomčeva, snaha.
Janez in Gustav Štupar, Justina Pečotova, roj. Štuparjeva, brata. sestra.
Marija, Jakica in Vilnica, vnukinje.

Zahvala.

Občinski odbor postojnski je v svoji seji dne 23. novembra t. l. dovolil učiteljstvu, ki je nastavljeno na petrazredni ljudski šoli v Postojni, stanarino.
Za ta blagi čin, ki bo v sedanjem času draginje mnogo lajšal naše mizerno denarno stanje, se tem potom najtopleje zahvalujemo. Osobito pa izrekamo najiskrenejšo zahvalo notarju gospodu Kogejju Jakobu, ki se je s toplimi besedami potegoval za zboljšanje naših gmotnih razmer. Bog živi in nakloni mnogo takih prijateljev učiteljstvu in šoli!

Zagrebski **Franck** kot tovarniško znano
priporočujemo kot priznano najboljši pridatek za kavo!

Slovensko Abecedo za ženska ročna dela
priporoča Milena Kiferle
učiteljica ženskih ročnih del v Ljubljani, Dolenjska cesta 21.

Našim rodbinam priporočamo 52—28
Kolinsko cikorijo

Modistinja Minka Horvat
priporoča ravno došlo veliko izbiro športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modistince 44—38 stinje po najnižji ceni.
Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.